

Toimintaympäristön tila Espoossa 2025

Ympäristö ja luonto

Kaupunkiympäristön toimiala, Ympäristönsuojelun palvelualue
11.4.2025

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet Toimintaympäristön tila Espoossa -tietopakettissa

- Kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t) ovat osa YK:n globaalia toimintaohjelmaa Agenda 2030.
- 17 tavoitteessa ovat edustettuna kestävyiden eri ulottuvuudet - ekologinen, sosiaalinen, kulttuurillinen ja taloudellinen kestävyys.
- Kaupungit toimeenpanevat suuren osan tavoitteista. **Espoo on sitoutunut saavuttamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteet edelläkävijänä.**
- Espoon tilannetta ja toimintaa eri sektoreilla tarkastellaan vuosittain toimintaympäristön tila –tietopaketin muodossa. Tänä vuonna tarkasteluun on tuotu mukaan SDG-ikonit kuvaamaan sitä, mikä on Espoon tilanne kestävän kehityksen tavoitteiden saralla.
- Alla olevien SDG-ikonien sisällyttäminen osaksi toimintaympäristön tila –tietopakettia on osa Espoon Kaupunkitasoista kestävän kehityksen arviota VLR:ää (*Voluntary local review*).

Täältä voit lukea Espoon SDG-tavoitteista <https://www.espoo.fi/fi/kestava-kehitys/kestavan-kehityksen-tavoitteet>

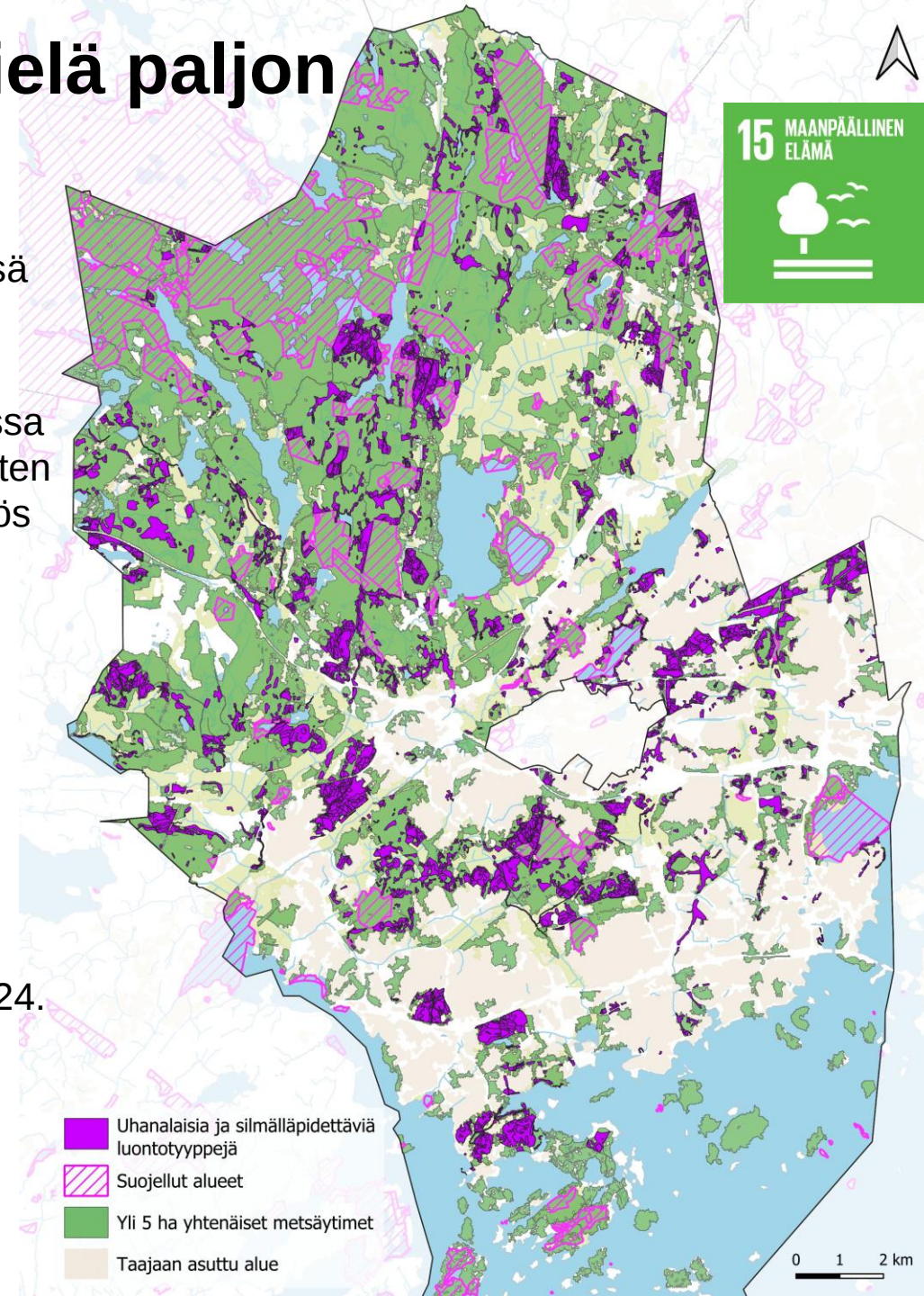
Ympäristö ja luonto Espoossa

- Espoossa on suureksi kaupungiksi vielä paljon monimuotoista ja arvokasta luontoa
- Espoo edistää luonnon monimuotoisuutta perustamalla luonnonsuojelualueita
- Luontoviisas Espoo –tiekartta näyttää suunnan luonnon kokonaisheikentymättömyyteen ja monimuotoisuuden vahvistamiseen Espoossa
- Espoon vesistöjen ekologinen tila on monella kohteella tyydyttävä tai välttävä
- Espoossa varaudutaan ilmaston muutoksiin erilaisilla toimenpiteillä
- Ilmanlaatu on pysynyt pääosin hyvänä tai tyydyttävänä
- Suurten rakennushankkeiden ympäristöhaittoja voidaan vähentää ennakoivalla toiminnalla ja suunnittelulla
- Asukkaiden altistumista liikennemelulle vähennetään
- Espoon henkilöstö suhtautuu ympäristö- ja ilmastotyöhön myönteisesti
- Lähteet: Espoon kaupunki, HSY, SYKE

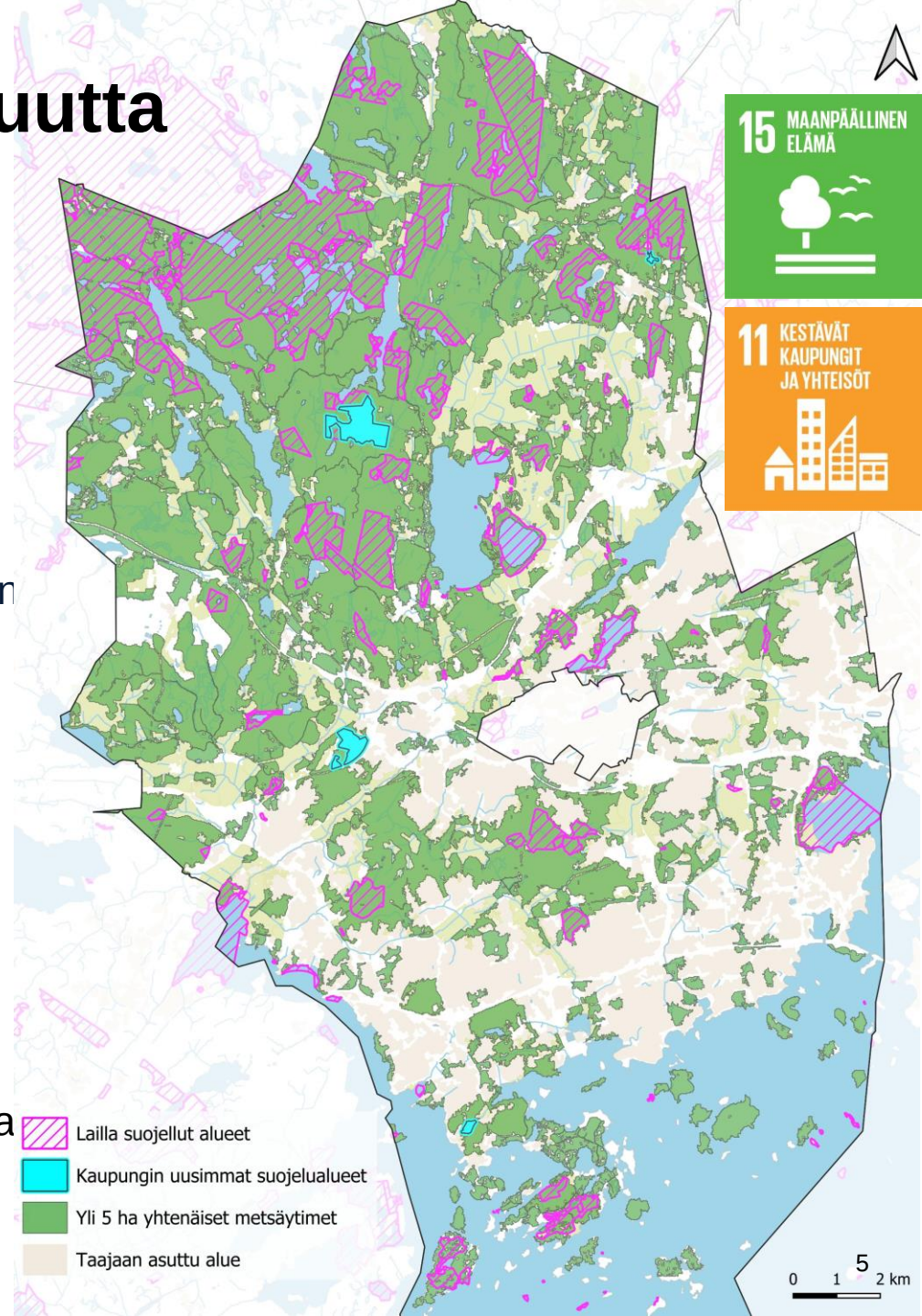
Espoossa on suureksi kaupungiksi vielä paljon monimuotoista ja arvokasta luontoa

- Espoon luonto on monimuotoista ja vaihtelevaa. Pohjois-Espoon metsissä viihtyvät vanhojen metsien lajit, joista moni on uhanalainen. Espoon lukuisat joet ja purot ovat Suomen kaupunkioloissa harvinaisia.
- Myös täällä lajit ja niiden elinympäristöt kuitenkin uhanalaistuvat: Espoossa esiintyvistä lajeista sadat ovat uhanalaisia tai silmälläpidettäviä. Yksittäisten lajien lisäksi monet luontotyytit ovat uhanalaistuneet, mikä vaikuttaa myös niissä elävien lajien selviämismahdollisuuksiin.
- Tietoa luontotyyppien ja lajien tilasta saadaan erityisesti kartoittamalla.
  - Espoossa on kartoitettu erityisesti uhanalaisia soita ja lehtoja, sillä niissä esiintyy runsaasti uhanalaisia luontotyypejä. Luonnonsuojelualueiden ulkopuolella sijaitsevien uhanalaisten ja silmälläpidettävien luontotyyppien tiedossa oleva määrä oli vuoden 2024 loppuun mennessä valmistuneiden kartoitusten mukaan noin 3200 hehtaaria.
  - Pienvesien tilaa ja merialueen luontotyypejä kartoitettiin vuonna 2024. Pienvesiselvityksen tavoite oli selvittää pienvesikohteiden tyyppi, luonnontilaisuus sekä pienvesille ominaista lajistoa. Merialueen vedenalaiset kartoitukset arvioivat alueiden vedenalaisen luonnon monimuotoisuutta ja niiden soveltumista suojelualueiksi.

Espoo edistää luonnon monimuotoisuutta perustamalla luonnonsuojelualueita

- Espoosta on vuoden 2024 loppuun mennessä suojeltu noin 4000 hehtaaria, joka on 7,5 % kaupungin kokonaispinta-alasta. Noin puolet suojellusta alasta koostuu Nuuksion kansallispuistosta.
- [Espoon kaupunginhallitus päätti perustaa 10.2.2025](#) neljä uutta kaupungin maalla sijaitsevaa luonnonsuojelualuetta. Nämä arvokkaat luontokohteet liittyvät Espoon yli sadan luonnonsuojelualueen joukkoon
  - Soukan Mätäjärvi (6 ha)
  - Pitkoskorpi Kalajärvellä (2,8 ha)
  - Teirinsuo-Vitmossen (33 ha)
  - Hynkänlampi - Rumpmossen (79 ha)
- Arvokkaiden luontokohteiden rauhoittaminen on osa luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelman ja sen mukaisia tavoitteita. [Luonnonsuojelun toimenpideohjelman 2021-2030](#) mukaisesti Espoo perustaa lähivuosina paljon uusia luonnonsuojelualueita.
- Suojelualueiden perustaminen toteuttaa Espoo-tarinaa ja valtuustotavoitteita sekä kansallista luonnon monimuotoisuusstrategiaa ja EU:n biodiversiteettistrategiaa.

Luontoviisas Espoo –tiekartta näyttää suunnan luonnon kokonaisheikentymättömyyteen ja monimuotoisuuden vahvistamiseen Espoossa

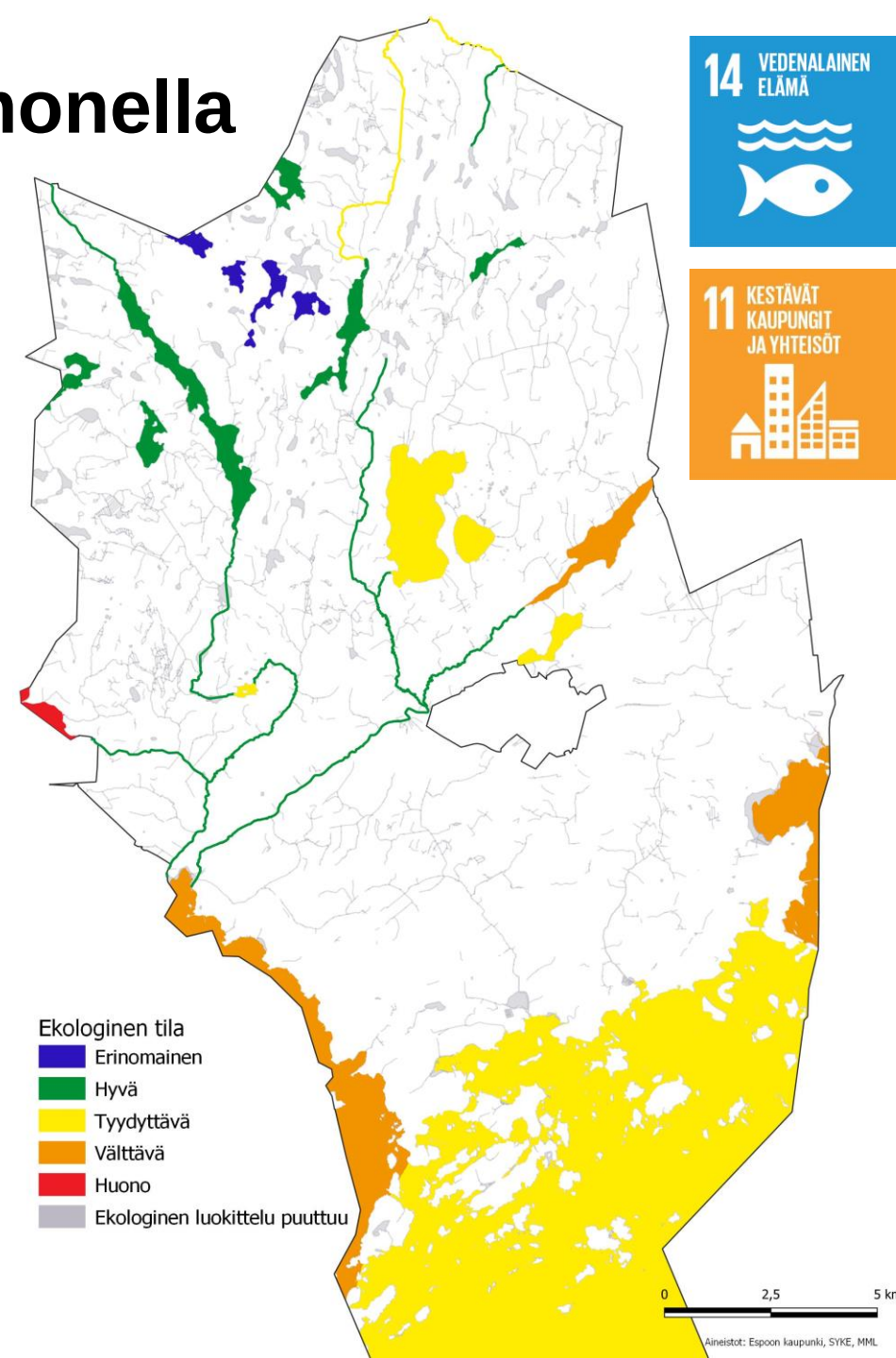
- [Espoon Kaupunginhallitus hyväksyi 10.2.2025](#) Luontoviisas Espoo –tiekartan, jossa tavoitteena on, että vuoteen 2035 mennessä olisi saatu käyttöön sellaiset keinot, että luonnon monimuotoisuus ei heikkenisi.
- [Luontoviisas Espoo –tiekartta](#) perustuu Espoon luonnon erityispiirteiden ja arvojen tunnistamiseen sekä aiemmin tehtyyn luontotyöhön. Se hyödyntää parhaita käytäntöjä ja uusia ideoita kuten luontopohjaiset ratkaisut ja ekologisen kompensaation. Tiekartta tähtää luontohaittojen välttämiseen ja lieventämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden parantamiseen kaupungin kasvaessa.
- Tiekarttatyö jatkaa Espoossa jo pitkään tehtyä kehitystyötä luontoarvojen huomioimiseksi. Rakentamista yritetään ohjata pois arvokkailta luontokohteilta ja monimuotoista kaupunkivihreää turvata ja esimerkiksi metsien ja niittyjen hoidossa sekä vieraslajien torjunnassa on käytössä luonnon monimuotoisuutta turvaavat toimintamallit.
- Luontoviisas Espoo –työ jatkuu ja sen toteutus etenee vaiheittain vuoteen 2035.
  - Espoossa tarvitaan lisää kokemusta, käytäntöjä ja toimintamalleja esimerkiksi luontokohteiden ennallistamisesta ja ekologisesta kompensaatiosta. Tätä tehdään muun muassa toteuttamalla ennallistamisen kokeiluja pilottikohteilla ja määrittelemällä ekologisen kompensaation periaatteet kaupungilla. Lisäksi kehitetään suunnittelu- ja toimintaperiaatteita ja otetaan käyttöön uusia toimintatapoja ja työkaluja, kuten alueellinen ja korttelikohtainen viherkerroin.

Luontoviisas Espoo

Espoon vesistöjen ekologinen tila on monella kohteella tyydyttävä tai välttävä

- Vesistön ekologisen tilan luokka kertoo, miten paljon ihmisen toiminta on muuttanut vesistön tilaa luonnontilaisesta. Tilan arvio perustuu pääosin kuuden vuoden pituisiin seurantajaksoihin. Uusin vuonna 2019 valmistunut seuranta näkyy viereisessä karttakuvassa Espoon osalta.
- [Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelman 2022–2027](#) tavoitteena on Espoon pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttaminen ja säilyttäminen.
  - Toimenpiteistä [Pitkäjärven valuma-alueen hallintahanke](#) valmistui 2024. Hankkeessa toteutettiin Niipperinojaan luonnonmukainen tulvatasanne, että runsailla sateilla vedenpinnalla on tilaa nousta ilman, että vesi nousee läheisille pelloille. [Loppuraportissa](#) arvioidaan hankkeen aikana opittuja asioita, yhteistyömalleja sekä monistettavuutta vastaavanlaisiin kohteisiin valtakunnallisesti.
- [Espoon Itämeri-toimenpideohjelma](#) kertoo, mitä kaupunki tekee Itämeren suojelemiseksi vuosina 2024–2028. Siinä on 42 toimenpidettä, joista suurin osa on jo aloitettu.

Espoossa varaudutaan ilmaston muutoksiin erilaisilla toimenpiteillä

- Espoossa merkittävimmit ilmastoriskeiksi on tunnistettu tulvat, rankkasateet sekä äärimmäinen kuumuus. Näistä tulvariskien- sekä rankkasaderiskien hallinta ovat merkittävä osa kaupungin sopeutumistyötä.
- [Espoo tekee ilmastonmuutokseen sopeutumista varten useita toimenpiteitä](#)
  - Vuonna 2024 valmistui Mankkaanlaaksontie uudelleen rakentaminen ja kadun pinnan korotus. Urakkaan kuuluu myös Seiliniitty-kadun saneeraus ja uuden tulvavallin rakentaminen Seiliniityn alueella. Lisäksi valmistui ensimmäinen osuus Gräsanojan suunnitellusta perkauksesta tulvaongelman helpottamiseksi.
  - Vanhoihin kuusiin iskevä kirjanpainaaja on levinnyt Espoossa, joten sitä kartoitettiin kaupungin omistamilla metsäalueilla satelliittidataan perustuen. Crowdsorsa-sovelluksella tuotettiin tietoa komealupiinin ja jättipalsamin torjunnasta.
  - Äärimmäiseen kuumuuteen varautumista on esimerkiksi riittävän varjostuksen ja viileämmän pienilmaston varmistaminen kaava-alueilla. Espoossa otettiin käyttöön tontti- ja korttelikohtainen viherkerroin ja [ARVO-hankkeessa](#) pilotoidaan alueellista viherkerrointa.
- Espoon ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteitä ja niiden etenemistä voi seurata osoitteessa ilmastovahti.espoo.fi. Ilmastovahti toimii myös kaupungin asiantuntijoiden apuna ilmastotoimenpiteiden hallinnassa.

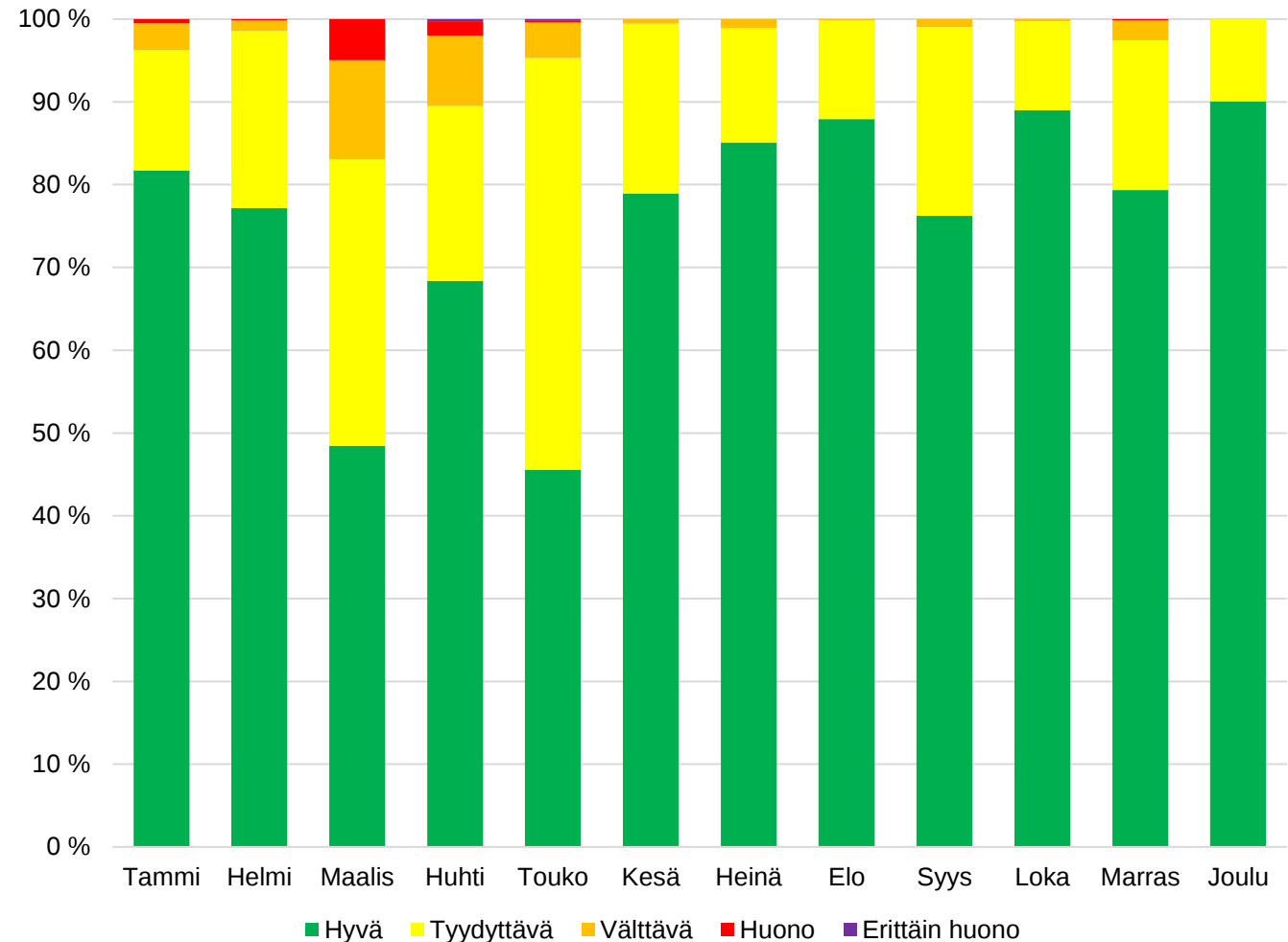

Ilmanlaatu on pysynyt pääosin hyvänä tai tyydyttävänä

- Ilmanlaatu Espoossa säilyi vuonna 2024 pääosin hyvänä tai tyydyttävänä. Ilmansaasteiden pitoisuudet pääkaupunkiseudulla ovat pitkällä aikavälillä pääsääntöisesti laskeneet siitä huolimatta, että seudun asukas- ja liikennemäärät ovat kasvaneet.
- Kuvaaja näyttää ilmanlaatuindeksin Leppävaaran vilkasliikenteisellä mittausasemalla 2024. Kuvaajan luvut ovat prosenttiosuuksia kuukauden tunneista. Esimerkiksi tammikuun tunneista noin 82% oli ilmanlaadultaan hyviä.
- Ilmanlaatuun vaikuttaa eniten liikenne. Katupöly on merkittävin kaupunki-ilmaamme heikentävä tekijä erityisesti keväisin. Puunpoltto heikentää toisinaan pientaloalueiden ilmanlaatua, etenkin kylmällä ja tynnellä säällä.
- HSY seurasi Espoon ilmanlaatua kolmella kohteella 2024: Leppävaara (liikenneasema ja ilmanlaadun kehitys), Luukki (seudun taustapitoisuudet puhtaalla alueella), Lintuvaara (siirrettävä mittausasema 2024).

Ilmanlaatatuntien prosenttiosuudet kuukausittain Leppävaarassa 2024

Suurten rakennushankkeiden ympäristöhaittoja voidaan vähentää ennakoivalla toiminnalla ja suunnittelulla

- Espoossa käynnistyi 2023-2024 useita suuria rakennushankkeita, kuten Espoon kaupunkiradan ja Hepokorven datakeskuksen rakentaminen. Työmailla tehdään mm. paalutusta, louhintaa ja murskausta.
  - Meluhaitan vähentämiseksi on asetettu määräyksiä käytettävästä kalustosta, melusuojauksesta, työajoista ja äänitasosta. Melun lisäksi isoilla työmailla pitää huomioida myös pöly ja vesi. Tarvittavia määräyksiä tehdään pölyntorjunnasta, työmaavesien käsittelystä, tiedottamisesta, herkkien kohteiden huomioimisesta, kemikaalien käsittelystä ja jätehuollosta.
  - Määräyksillä ja niiden valvonnalla varmistetaan, että työstä aiheutuvat haitat ihmisille ja ympäristölle pysyvät kohtuullisina ilman, että rakentaminen vaikeutuu tai hidastuu.
- Työmaiden vesienkäsittelyllä voidaan vaikuttaa merkittävästi
  - Työmaavesien laadukkaaseen käsittelyyn opastava, pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HSY:n kanssa yhteistyössä kirjoitettu työmaavesiohje julkaistiin keväällä 2024. [Pääkaupunkiseudun työmaavesiohje](#) tukee työtä hyvien käytäntöjen yhtenäistämiseksi ja auttaa hillitsemään työmaiden aiheuttamaa vesistökuormitusta.
  - Espoossa jalkautettiin työmaavesiohjeen käytäntöjä työmailla kesällä 2024

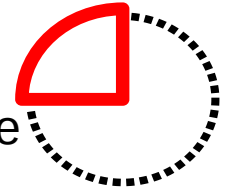
Espoon kaupunkiradan louhintaa Kaupunginkalliossa.
Kuva: Lasse Kämpe

Asukkaiden altistumista liikennemelulle vähennetään

- Liikennemelusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi Espoo on laatinut ympäristömeludirektiivin mukaisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman.
- Vuosille 2024–2028 tehdyn suunnitelman, [Meluntorjunnan toimintasuunnitelma 2024-2028](#), meluntorjuntakeinot liittyvät muun muassa maankäyttöön, liikenteeseen, melusteisiin ja hiljaisiin alueisiin.
- Yksi tärkeä meluntorjuntakeino on liikenteen vähentäminen, sillä liikenne on merkittävin melulähde Espoossa. Myös kaavoituksella voidaan torjua melua. Muita meluntorjuntakeinoja ovat esimerkiksi melusteiden rakentaminen ja suojavyöhykkeet.

Neljäsosa espoolaisista altistuu tieliikenteen melulle

Kuva: Noora Nilsén

Espoon henkilöstö suhtautuu ympäristö- ja ilmastotyöhön myönteisesti

Henkilöstön ympäristöasenteita on mitattu kyselyllä, jonka N = 2022 (17,95 % henkilöstöstä). Kysely oli yhteinen Suomen kuudelle suurimmalle kaupungille.

Espoon henkilöstö on huolissaan luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä, vesistöjen tilasta ja ilmastonmuutoksen seurauksista. He kuitenkin kertovat toimivansa arjessaan ja työssään ympäristön hyväksi iästä ja toimialasta riippumatta.

Yli kolmasosa vastaajista on sitä mieltä, että kaupungin ilmasto- ja ympäristötyö näkyy päätöksenteossa ja asioiden valmistelussa. Vielä suurempi osuus luotti siihen, että kaupungin henkilöstö on sitoutunut ympäristöasioiden edistämiseen. Omien vaikutusmahdollisuuksien tunnistamisessa on kuitenkin vielä parantamisen varaa.

